

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/40/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120396704
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6120396704.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. a JUDr. Anny Kovaľovej, PhD. v právnej veci žalobkyne: O. E., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v U., na ul. P. č. XXXX/XXX, právne zastúpenej: Advokátska kancelária VASIL & partners, s.r.o., so sídlom v Košiciach, na ul. Žižkovej č. 4D, IČO: 47 240 482, proti žalovanému: D. H. S., H., advokátovi, so sídlom vo R. nad Q., na ul. C. č. XXXX, o zaplatenie sumy 7.142,31 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 24.10.2022 č.k. 5C 8/2021-178, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok s výnimkou výroku o čiastočnom zastavení konania a výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Žalobkyni sa priznáva proti žalovanému náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom konanie v časti o zaplatenie sumy 66 eur spolu s úrokom z omeškania zo sumy 66 eur od 22.10.2018 do zaplatenia zastavil. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 7.076,31 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7.076,31 eur od 30.01.2019 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobkyni priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 98 %.

2. V prejednávanej veci žalobkyňa označila svoj nárok proti žalovanému v žalobe ako nárok z bezdôvodného obohatenia a to s poukazom na nesplnenie si povinnosti žalovaného v zmysle ust. § 18 ods. 4 Zákona o advokácii v dôsledku čoho žalovanému nevznikol nárok na odmenu za jednotlivé úkony právnej služby. Už prijaté plnenia v takom prípade advokát je povinný svojmu klientovi - spotrebiteľovi vydať ako bezdôvodné obohatenie.

3. Keďže zo strany žalovaného bola vznesená námietka premlčania uplatneného nároku, bolo potrebné skúmať, či právo na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je premlčané.

4. Pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia je subjektívna doba dva roky, objektívna doba tri roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, tak desať rokov. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia sa viaže na vedomosť o tom, kedy sa žalobca dozvie o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto zaň zodpovedá. Obidve podmienky musia byť splnené kumulatívne. Základným účinkom premlčania je, že v prípade ak sa dlžník premlčania dovoľá, premlčané právo veriteľovi nemožno v súdnom konaní priznať. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa tak premlčí uplynutím subjektívnej premlčacej doby, najneskôr však uplynutím objektívnej premlčacej doby.

5. V danom prípade subjektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia začala plynúť žalobkyni najskôr dňom, kedy jej bola doručená faktúra žalovaného s vyúčtovaním odmeny za poskytnutie právnych služieb. Podľa predloženej obálky (č.l. 6 spisu) bola zásielka s vyúčtovaním odovzdaná na poštovú prepravu dňa 22.10.2018 a ak by aj v uvedený deň bola doručená žalobkyni, najskôr by jej mohla subjektívna premlčacia doba uplynúť až 22.10.2020. Žaloba bola pritom podaná na súde dňa 19.10.2020, teda v subjektívnej premlčacej dobe.

6. Uvedené navyše nezahŕňa pripočítanie 76 dní k premlčacej dobe v zmysle zákona č. 62/2020 Z.z. (35 dní za obdobie neplynutia lehôt od 27.03.2020 do 30.04.2020 a 41 dní od 19.01.2021 do 28.02.2021). Žalobkyňa si tak žalobou uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia včas.

7. K uplynutiu objektívnej trojročnej premlčacej doby nemohlo dôjsť, nakoľko k poskytnutiu prvého preddavku žalobkyňou žalovanému v sume 3.400 eur došlo 12.01.2018 a k poskytnutiu druhého preddavku žalobkyňou žalovanému v sume 4.000 eur dňa 02.07.2018, ktorá skutočnosť v konaní sporná nebola. K uplynutiu trojročnej objektívnej premlčacej doby by tak došlo najskôr 12.01.2021, pričom žaloba bola podaná už 19.10.2020, teda v rámci tejto objektívnej premlčacej doby.

8. Pokiaľ ide o námietku žalovaného, že žalobkyňa ho navštívila v kancelárii už 17.10.2018, kedy mala vysloviť nespokojnosť s ním, čo žalovaný považoval za odstúpenie od zmluvy, v zmysle vyššie uvedeného a po priatí 76 dní neplynutia lehôt, ani v takomto prípade by nedošlo k uplynutiu dvojročnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia.

9. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je dôležitá skutočná vedomosť žalobkyne nielen o tom, kto na jej úkor získal bezdôvodné obohatenie, ale je podstatná aj vedomosť, v akej výške došlo k tomuto obohateniu. Z preukázaného skutkového stavu je zrejmé, že túto vedomosť o výške bezdôvodného obohatenia nemohla žalobkyňa nadobudnúť skôr ako doručením vyúčtovania vo faktúre, k čomu nemohlo dôjsť pred dátumom 22.10.2018. Až práve toto vyúčtovanie spĺňa náležitosti kvalifikovaného poučenia v zmysle § 18 ods. 4 Zákona o advokácii, čo je aj jediná listina v konaní preukazujúca poučenie žalobkyne o výške odmeny za úkony právnej služby žalovaným. K tomu ale došlo až po začatí vykonávania úkonov.

10. Povinnosťou žalovaného ako advokáta bolo informovať žalobkyňu ako klienta, ktorá je spotrebiteľom právnej služby o výške odmeny za úkon právnej služby, a to pred začatím tohto úkonu pod následkom straty nároku na odmenu, čo vyplýva z ust. § 18 ods. 4 Zákona o advokácii. Žalobkyňa namietala nesplnenie povinnosti zo strany žalovaného informovať ju o odmene. V konaní bolo povinnosťou žalovaného preukázať, že informoval žalobkyňu o výške odmeny za úkony právnej služby.

11. Právna norma precizovala novelou vykonanou zákonom č. 304/2009 Z.z. povinnosti advokáta o náležité informovanie klienta o výške odmeny za úkon právnej služby. Z dôvodovej správy k predmetnej novele taktiež bez zásadnejších pochybností vyplýva opísaný úmysel zákonodarcu, keď uvádza, že advokát musí vopred informovať spotrebiteľa právnej služby o cene úkonu právnej služby. Ak si túto povinnosť nesplní a poskytne úkon právnej služby, zanikne mu zo zákona právo na odmenu za tento úkon právnej služby. Cieľom je posilniť dôveru v advokátsky stav, pretože odmena za poskytovanie právnej služby sa stane viac predvídateľnou. Prax totiž potvrdzuje, že najmä pri vysokých odmenách spotrebiteľ právnej služby negatívne znáša oznam o celkovej konečnej odmene advokáta. Navrhované ustanovenie zapadá do celkového kontextu právnej úpravy určenej na ochranu spotrebiteľa.

12. Úlohou žalovaného bolo v konaní preukázať, že si svoje povinnosti splnil a nárok na odmenu mu vznikol. Respektíve mal preukázať, že išlo o úkony právnej služby, ktoré bolo potrebné vykonať bezodkladne.

13. Dôkazné bremeno ohľadne uvedenej skutočnosti ležalo na žalovanom, pričom tomuto sa uvedené preukázať nepodarilo. Uvedenú skutočnosť ani nemohla dokazovať žalobkyňa, nakoľko by za daných okolností išlo o preukazovanie neexistencie tvrdenej skutočnosti. Spravidla každý preukazuje iba svoje vlastné skutkové tvrdenia a zároveň od nikoho nemožno spravodlivo požadovať, aby preukazoval reálnu neexistenciu určitej skutočnosti.

14. Ako vyplynulo z dokazovania dňa 07.12.2017 strany sporu podpísali plnomocenstvo, v zmysle ktorého žalobkyňa splnomocnila žalobcu na zastupovanie v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Nepodpísaná príkazná zmluva bola žalovaným súdu predložená, avšak jej uzavretie v písomnej forme týmto nie je preukázané. Medzi stranami sporu dňa 07.12.2017 došlo k uzavretiu príkaznej zmluvy - zmluvy o poskytovaní právnych služieb v ústnej forme. Medzi stranami sporu bol založený záväzkový vzťah, keď udelením plnomocenstva zo strany žalobkyne bol žalobca poverený na zastupovanie žalovanej v konaní pred súdom. Pokiaľ ide o vyhotovenie príkaznej zmluvy, ktorej obsahom je aj poučenie o odmene za právne služby, s preukázaním kedy sa tak stalo výpisom z operačného systému žalobcu, uvedená skutočnosť nepreukazuje, že niekedy bola takáto príkazná zmluva aj odovzdaná žalobkyňi. V zmysle § 18 ods. 4 Zákona o advokácii bolo povinnosťou žalovaného ako advokáta v priebehu poskytovania právnej služby informovať žalobkyňu ako svojho klienta, ktorá je spotrebiteľom právnej služby, o výške odmene za úkon právnej služby ešte pred začatím tohto úkonu, a to pod následkom straty nároku na odmenu. V tomto smere dôkazné bremeno bolo na strane žalovaného. Žalovaný nepreukázal, aby žalobkyňu informoval o výške odmene za úkon právnej služby adekvátnym spôsobom. Informovanie klienta o povinnosti uhradiť advokátovi odmenu v zmysle ustanovení vyhlášky, prípadne aj uvedenie určitej sumy vo všeobecnej rovine bez vzťahu ku konkrétnym úkonom, nemožno považovať za jasné, určité a zrozumiteľné informovanie v zmysle § 18 ods. 4 Zákona o advokácii.

15. V zmysle judikatúry na kvalifikované informovanie podľa § 18 ods. 4 Zákona o advokácii nestačí ani všeobecný odkaz na tarifu a už vôbec nie vymedzenie, ktoré je uvedené v písomnom vyhotovení splnomocnenia zo 07.12.2017 ako vedomosť žalobkyne ako klientky, že advokátovi patrí odmena za zastupovanie spolu s výdavkami a náhradou za stratu času. V tejto súvislosti sa poukázalo na zámer zákonodarcu pretavený do právnej úpravy ust. § 18 ods. 4 Zákona o advokácii, ktorého cieľom bolo nastoliť predvídateľnosť odmene za poskytovanie právnej služby ešte v úvodnej fáze (pred začatím poskytovania). V súdnej veci splnomocnenie v písomnej forme pripravoval, koncipoval advokát, odborník v oblasti práva, stalo sa tak v dobe už za účinnosti ust. § 18 ods. 4 Zákona o advokácii, a preto vedel akú konkrétnu informačnú povinnosť musí voči svojmu klientovi splniť. Poučenie klienta v splnomocnení advokátom, že za zastupovanie a právnu pomoc patrí advokátovi zákonná tarifná odmena za každý úkon právnej služby všeobecne a iba odkazom na vyhlášku o odmenách advokátov rozhodne nemožno považovať za kvalifikované splnenie informačnej povinnosti vyžadovanej v zmysle ust. § 18 ods. 4 Zákona o advokácii.

16. V dôsledku nesporného spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu založeného udelením plnomocenstva žalobkyňou žalovanému ako advokátovi, nebolo preukázané, že by žalobkyňa pred vykonaním vyúčtovania dňa 22.08.2018 bola o vykonaní niektorého z vyúčtovaných úkonov právnej služby vopred informovaná žalovaným ako advokátom o výške odmene za úkon právnej služby v zmysle § 18 ods. 4 Zákona o advokácii. Zo skutkových tvrdení žalovaného vyplynulo, že svoju povinnosť si splnil ústne pri otvorenej vyhláške bezprostredne za prítomnosti žalobkyne, avšak toto svoje tvrdenie sa mu v konaní nepodarilo preukázať.

17. V konaní tak nebolo preukázané, že by si žalovaný voči žalobkyňi pred vykonaním jednotlivých vyúčtovaných úkonov právnej služby túto explicitnú právnu (notifikačnú) povinnosť advokáta splnil, resp. že pre časovú tieseň splniť objektívne nemohol. Za daného skutkového stavu tak žalovanému ako advokátovi za vyúčtované úkony právnej služby voči žalobkyňi odmena nepatrí.

18. Pokiaľ žalobkyňa zložila žalovanému preddavok v súvislosti s poskytovaním právnej pomoci, vznikol jej tak nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia proti žalovanému za vyúčtovanú a zo zloženého preddavku inkasovanú odmenu, ktorý je povinný žalobkyňi vydať. Ku vzniku osobitného záväzkového právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia sa na strane obohateného nevyžaduje ani existencia zavinenia (či vo forme úmyslu alebo nedbanlivosti), ani existencia protiprávneho úkonu, ale ani to, či sám o získaní bezdôvodného obohatenia vedel či nevedel. Stačí, že k obohateniu došlo bez právom uznaného dôvodu.

19. V konaní nebolo sporným, že žalobkyňa zložila žalovanému dňa 12.01.2018 zálohu v sume 3.400 eur a dňa 02.07.2018 zálohu v sume 4.000 eur, teda spolu 7.400 eur. Z uvedenej sumy si žalovaný zaúčtoval 7.169,57 eur, ako to vyplýva z predloženej faktúry, pričom suma 66 eur predstavovala súdny poplatok uhradený dňa 03.04.2018 Okresnému súdu Humenné a suma 7.076,31 eur predstavovala odmenu za poskytované úkony právnej služby v dňoch 07.12.2017, 14.03.2018 a 12.07.2018. Preplatok v sume

230,43 eur žalovaný žalobkyni vrátil. Žalobkyňa si žalobou uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 7.142,31 eur, spočívajúci v odmene za tri úkony právnej služby po 2.358,77 eur mimo režijných nákladov v sume 27,26 eur. Zároveň je však v sume 7.142,31 eur zarátaný aj žalovaným uhradený súdny poplatok v sume 66 eur. Nakoľko žalobkyňa na ostatnom pojednávaní vzala svoju žalobu ohľadne nároku na zaplatenie sumy 66 eur späť, súd v tejto časti konanie zastavil a bližšie sa dôvodnosťou uvedeného nároku nezaoberal. Zvyšná časť uplatneného nároku v sume 7.076,31 eur bola dôvodná a predstavuje zinkasovanú odmenu za tri úkony právnej služby, na ktoré žalovanému nevznikol nárok z dôvodu nepreukázania splnenia si informačnej povinnosti v zmysle § 18 ods. 4 Zákona o advokácii. V tejto časti preto súd žalobe žalobkyne vyhovel.

20. Zároveň zaviazal žalovaného v zmysle ust. § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka k zaplateniu zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy priznaného bezdôvodného obohatenia vo výške 7.076,31 eur odo dňa 30.01.2019 do zaplatenia. Vo vzťahu k úroku z omeškania za obdobie od 22.10.2018 do 29.01.2019 bola žaloba žalobkyne zamietnutá.

21. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 251, § 255 ods. 1, ods. 2, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p.

22. Proti tomu rozsudku, s výnimkou výroku o čiastočnom zastavení konania a výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok v napadnutom rozsahu zmeniť tak, aby žaloba žalobkyne bola zamietnutá. Alternatívne požadoval rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na nové prejednanie a rozhodnutie. Ako dôvod uviedol, že rozhodnutie je nezákonné pre nesprávne právne posúdenie a nesprávne vyhodnotenie skutkových zistení. Je zmätočné pre jeho nedostatočné a nesprávne odôvodnenie. Do úvahy nebol vzatý listinný dôkaz, a to rozpracovaná žaloba iným subjektom datovaná dňom 14.10.2017 s uvedením cien jednotlivých súčastí majetku, ktorého sa vyporiadanie týka, v ktorej však neboli uvedené právnické osoby, na výnosy ktorých si žalobkyňa chcela uplatňovať nároky, pričom v tejto žalobe sú uvedené ceny určitých vecí tvoriacich masu BSM. Nesprávne bola vyhodnotená aj vznesená námietka premlčania. Žalobkyňa oprela svoju žalobu o tvrdenie, že nebola poučená o výške, resp. hodnote úkonov, o súdnych poplatkoch a o tom, ako konanie o vyporiadanie BSM prebieha. Ďalej žalobu oprela na tvrdení, že peniaze mali slúžiť na obstaranie znaleckých posudkov na určenie hodnoty BSM. V tomto smere žalobkyňa neprodukovala žiaden hodnoverný dôkaz, ale ani žiaden iný dôkaz.

23. Žalovaný predložil nepodpísanú príkaznú zmluvu datovanú dňom 11.01.2018 a podpísané splnomocnenie zo 07.12.2017. Bolo preukázané rokovanie s klientkou dňa 12.01.2018 príjmovým pokladničným dokladom, ktorého platnosť síce žalobkyňa spochybňovala, no nespochybňovala sumu, ktorá je na tomto doklade vyznačená (3.400 eur). V príkaznej zmluve je uvedená konkrétna suma ako výpočtový základ a takto bola vyrátaná aj hodnota jedného úkonu. Dobrovoľne poskytol žalobkyni príkaznú zmluvu na preštudovanie v domácom prostredí s tým, aby ju vrátila podpísanú späť, dôverujúc jej už aj preto, že ho navštívila na doporučenie tretej osoby, ktorú dobre pozná už dlhé roky a vždy spolu vychádzali korektné a seriózne. Jednoducho dôveroval žalobkyni v čase, keď bola jeho klientkou, veril, že ozaj seriózne hľadala právnu pomoc. Príkaznú zmluvu nevrátila a vzhľadom na absenciu podpisov zmluvných strán na tejto listine bola listina vyhodnotená akoby nebola. Hoci príkazná zmluva ostala nepodpísaná, neznamena to, že neexistuje. Naopak, dosvedčuje tú skutočnosť, že žalobkyňu ako klientku poučil na začiatku právneho zastupovania, a to aj s prihliadnutím k tej skutočnosti, že § 18 ods. 4 Zákona o advokácii nevyžaduje pre platnosť poučovacej povinnosti písomnú formu, ergo stačí aj ústna forma a je rovnako platná ako forma písomná.

24. Okrem toho v predloženej splnomocnení je odkaz - poučenie - o tom, že za právne služby sa platí a že advokát má právny nárok na odmenu. Tento dôkaz bol taktiež vyhodnotený v neprospech žalovaného. Splnomocnenie nie je ničotnou listinou, ale je dôkazom ako každý iný a treba ho vyhodnocovať v súvislosti s inými dôkazmi, najmä ak žalobkyňa priamo pred súdom veľmi emotívne presvedčala súd i ostatných, že pre ňu nevykonala nič, hoci iné skutočnosti svedčia o pravom opaku. Žalovaný ako advokát vykonala pre žalobkyňu tri úkony právnych služieb, za ktoré mu rozhodne odmena ako advokátovi patrí.

25. Žalobkyňa navrhla rozsudok v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť.

26. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

27. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

28. Pokiaľ ide o námietky žalovaného o porušení jeho práv na spravodlivé súdne konanie, s týmito nie je možné sa stotožniť.

29. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom odmietnutia spravodlivosti.

30. Na rokovaní Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa uskutočnilo 03. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.“.

31. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, je potrebné považovať za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napr. vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém, prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok justičný omyl.

32. Je nevyhnutné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

33. Odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s ust. § 220 ods. 2 C.s.p.

34. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednania veci znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mариaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú

rozhodovacia činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

35. Dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy a v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. Žiaden dôkaz nemá predpísanú dôkaznú zákonnú silu (článok 15 Základných princíпов Civilného sporového poriadku). Rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C.s.p.) a nie strán sporu.

36. Okrem základných princíпов je hodnotenie dôkazov upravené v ust. § 191 C.s.p. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

37. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Každý vykonaný dôkaz môže byť prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany spochybnený tým, že sa pripúšťa dôkaz opaku dokazovanej skutočnosti. Inak povedané, žiaden dôkaz nedisponuje predpísanou legálnou silou, ktorá by nepripúšťala dôkaz svojho opaku.

38. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nespĺnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamena automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočnosti významných z hľadiska hmotného práva.

39. Právne bezvýznamný je poukaz žalovaného na žalobu zo dňa 14.10.2017 o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov na čas po rozvode vypracovanú advokátom JUDr. Františkom Svatuškom (č.l. 117 až 119 spisu). Aj keď z tejto žaloby je zrejma celková hodnota majetku nadobudnutého počas trvania manželstva vo výške 1.400.000 eur, v tomto listinnom dôkaze sa žiadna zmienka o výške odmeny za úkon právnej služby nenachádza. Vedomosť žalobkyne o hodnote sporu nie je možné si zamieňať s jej vedomosťou o výške odmeny za úkon právnej služby, ktorú mohla nadobudnúť len po splnení si informačnej povinnosti žalovaným v súlade s ust. § 18 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

40. Za dôkaz o splnení si informačnej povinnosti vyplývajúcej z ust. § 18 ods. 4 Zákona o advokácii v znení neskorších predpisov, nie je možné považovať ani príkaznú zmluvu datovanú dňom 12.01.2018, ktorá zmluvnými stranami podpísaná nie je. Žalovaný taktiež ničím právne významným nepreukázal odovzdanie tejto príkaznej zmluvy žalobkyňi. V tomto smere si tak nespĺnil svoju dôkaznú povinnosť. Nič pritom nebránilo žalovanému dať si potvrdiť prevzatie príkaznej zmluvy žalobkyňou. Žalovaný teda v konaní neunesol dôkazné bremeno o tom, aby si voči žalobkyňi ako klientke splnil svoju informačnú povinnosť v zmysle ust. § 18 ods. 4 Zákona o advokácii v znení neskorších predpisov.

41. Podľa ust. § 18 ods. 4 Zákona o advokácii v znení neskorších predpisov, advokát je povinný v priebehu poskytovania právnej služby informovať klienta, ktorý je spotrebiteľom právnej služby, o výške odmeny za výkon právnej služby ešte pred začatím tohto úkonu, inak mu odmena nepatrí. To neplatí v prípade, ak je potrebné úkon právnej služby vykonať bezodkladne.

42. Z vyššie uvedeného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že nevyhnutnou obsahovou náležitosťou informačnej povinnosti advokáta ako dodávateľa služby vo vzťahu k jeho klientovi musí byť uvedený aj údaj o výške odmeny za úkon právnej služby a to pod sankciou, že advokátovi nárok na odmenu v prípade absencie poučenia o výške odmeny za úkon právnej pomoci nevznikne. Jedná sa o zákonnú požiadavku, nakoľko z pohľadu klienta ako spotrebiteľa je absolútne nemožné dospieť k poznatku aké náklady môžu byť s právnym zastupovaním spojené. Ak si túto povinnosť nesplní a poskytne úkon právnej služby, zanikne mu zákonné právo na odmenu za tento úkon právnej služby.

43. Uvedené ustanovenie teda nie je možné vykladať inak než tak, že informácia musí predstavovať konkrétny číselný údaj o cene za jeden úkon právnej služby, pričom zákon neupravuje formu v akej má byť klientovi táto informácia poskytnutá, avšak v prípade súdneho konania zaťažuje dôkazné bremeno preukázania splnenia si tejto povinnosti žalovaného ako advokáta.

44. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok, s výnimkou nenapadnutých výrokov o čiastočnom zastavení konania a zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, ako vecne správny potvrdil.

45. Zároveň žalobkyni majúcej v odvolacom konaní plný úspech, bola priznaná i náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v súlade s ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p. s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

46. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).